

en in zijn onbekeerde staat toch aan het Avondmaal te gaan, kan geen geloof sterken, omdat er in den onbekeerde geen zaligmakend geloof is. In zulk een is nog niets dan ongelooft. Juist door het Avondmaal zou dat ongelooft dus in u verhard worden. En dit zou zijn een oordeel ten kwade over uzelf brengen.

Doch nu geraakt ge in tweestrijd. Ge deelt openbare belijdenis, om toegang tot het heilig Avondmaal te erlangen. Gij zijt dus ingelid bij hen, die ten Avondmaal moeten gaan. En zie, nu is toch als het Avondmaal weer naakt, uw geestelijke toestand van zulk een onbekeerde aard, dat ge niet ten Avondmaal kunt of moogt gaan.

Zegt ge toch: »Ik deed openbare belijdenis, en op dien grond ga ik», dan verdert ge het Avondmaal van Christus. Immers uw openbare belijdenis is een *uitwendige* daad, en de grond van uw Avondmaal moet *geestelijk* zijn.

Toch is het alleen de zonde, die tweestrijd doet geboren worden.

Eik gedoopte staat onder de verplichting, om zich, zodra hij tot jaren van onderscheid gekomen is, met waren harte tot zijn God te bekeeren; en eerst als hij dit metterdaad gedaan heeft, kan en mag hij openbare belijdenis doen.

Want ook hier geldt hetzelfde, wat van het heilig Avondmaal geldt. Te zeggen: »Ik heb mij nog wel niet tot mijn God bekeerd. Dat zal later wel komen. Maar nu doe ik alvast belijdenis», is spelen met het heilige. Of wat is belijdenis anders, dan opstaan in het midden der gemeente, om alsnu te verklaren, dat ook zij een van de vragekinderen des Heeren zijn en op dien grond den Middelaar als *uw* Heiland wilt belijden.

Die plicht tot bekeering rust natuurlijk op de onderstelling van wedergeboorte; of hoe zou iemand zich ooit met waren harte kunnen bekeeren, tenzij God hem eerst wedergeboren had?

Maar gaat die onderstelling bij u door; heeft God op verborgene wijze het zaad des levens in den akker van uw hart gestrooid; en werkt alzo, onder het zegel van uw Doop, de kracht der toekomstige eeuwigheid; dan is door Gods genade de bekeering u ook mogelijk geworden; en is het niets dan uw eigen zondige boosheid en moedwil, zoo ge u niet tot uw God bekeert.

Hier ligt dus een keten des heils, die heerlijk in haar schakelen ligt saamgeschakeld; De wortel des heils is uw uitverkiezing; krachtens die uitverkiezing werkte God in u, daar hij dood waart, het beginsel des nieuwen levens door de wedergeboorte; op dien grond wordt gij in den naam van den Drievienigen God gedoopt; als gedoopte zijt ge gehouden en verplicht u tot den levenden God met waren harte te bekeeren; zodra ge dit deelt, doet ge openbare belijdenis; en na aldus openbare belijdenis gedaan te hebben, dat ge weet overgezet te zijn uit den dood in het leven, treedt ge nu met de verlossing toe aan het heilig Avondmaal.

Maar nu zijn twee gevallen denkbaar. Als weer de bediening van het Avondmaal wordt aangekondigd, staat ge in dit zalig besef van uw bekeering, of ge staat er niet in.

Indien *wel*, dan gaat ge. Gelovende, maar als een kleingelovige, zoekt ge bij uw Heiland de sterkte die hij u biedt voor uw geloof.

Maar indien *niet*, dan is de poorte voor u gesloten. Ge hebt geen brulofscheefheid. Of omdat ge het noot hadt; of omdat ge meent het te zijn kwijt geraakt. Twee toestanden, die ge wel moet onderscheiden.

Neem nu het eerste. Stel dat ge in uw onbezonnenheid een *dwaaheid* hebt gedaan, en nu van achteren merkt, hoe ge ter openbare belijdenis van uw Heiland zijt opgegaan, zonder dat ge een Heiland hadt. Ge ziet dan nu in, hoe ge met een ganschelijk onbekeerd en Gode u rijdend hart, u zijt gaan aandienen, alsof ge u niet waren harte tot uw God bekeerd hadt.

In dat geval nu is uiteraard uw openbare belijdenis voor u nietig en van geen waarde, en zoudt ge eigenlijk tot uw kerkeraad moeten gaan, om te zeggen: Ik heb geloogen, ik heb geveinsd, ik heb verklaard wat ik niet kon verklaren. Sluit mij weer uit en ontnem mijn toegaansrecht tot den heiligen Disch.

Maar ge kunt nog beter doen. Er is een nog uitnemender weg.

Immers, door dien onbezonnen stap verviel uw plicht niet, om u alsnog, om u op staanden voet, om u in het heden der genade, eer het te laat is, en uwe ziel voor eeuwig verloren gaat, met waren harte tot uwen God te bekeeren.

En doet ge dit, op grond van uw wedergeboorte, dan natuurlijk maakt ge van achteren het hollen en onware van uw belijdenis goed, en gaat ge alsnu schuchterlijk beschaamd maar in uw God vroolijk, aan den heiligen Disch mee op.

Dat is dus het punt waar het op aankomt. Ge moogt *niet* redemeeren: Ik deed belijdenis, en dus kan ik aan het Avondmaal gaan. En ge moogt *eveneens* zeggen: Ik deed wel belijdenis, maar heb mij nog niet bekeerd, dus blijf ik van het Avondmaal weg. Neen, wat alleen goed is, is te zeggen: Ik deed belijdenis, maar zonder mij bekeerd te hebben; dus moet ik mij alsnog bekeeren, en danten Avondmaal opgaan.

Loop hier niet overheen.

De groote geestelijke fout is toch, dat zoo honderden bij honderden de *roepstem* tot bekeering niet hooren, die minstens viermaal elk jaar van Gods wege tot hen uitgaan.

Zie, de Heere Jezus sprak in zijn Bergrede ook van een man, die geen deel aan hem had, omdat hij onverzond was zijn broeder stond.

Maar hoe teekent Jezus ons nu dien man? Als iemand die zich om het heilige niet bekommert? Als iemand die denkt: dat is niet voor mij?

Neen, zeg ik u, maar deze man, zegt Jezus, komt met zijn gave bij het altaar, en nu moet hij terug, om zich eerst tot verzoening met zijn broeder te bekeeren. Maar zijn gave moet bij het altaar blijven liggen, juist als roepstem, dat hij zich onverzond van zijn zonde te bekeeren heeft, om terstond daarna weer te keeren, en zijn gave te offeren.

De Dienaren des Woords mogen dit dan ook wel wat ernstiger in de gemeente aanneming era.

Elk Avondmaal dat komt, is een roepstem, of om ten Avondmaal op te gaan, of om zoo men nog onbekeerd staat, zich in het heden der genade tot den levenden God te bekeeren.

Elk Avondmaal in de gemeente moet tweeweg brengen, dat er weer onbekeerde zielen tot bekeering komen, en door die bekeering zich den weg tot het Avondmaal ontlasten.

Uitwendige kerkelijkheid is hier de dood. Te zeggen: »Gij zijt lidmaat, dus kom!» is een ongeestelijk zeggen. Er moet tusschen ingelast dit andere zeggen: »Gij zijt lidmaat; dus immers bekeerd tot den levenden God? Zoo ja, tred dan toe!»

En nu het tweede geval.

Stel ge hebt *niet* gelogen bij uw openbare belijdenis. Ge hadt u metterdaad tot den Heere uw God met waren harte bekeerd. De Heere was uw Heiland geworden.

Zoo ging ge eerst dan ook blij te moe op aan zijn heiligen Disch.

Maar sinds trokken er nevelen voor uw geloofsog. Duisterise sloeg op uw hart. Ge gaat weer toe aan uw ongelooft. Ge vielt weer in allerlei zonden. De heilige zelfolie was weer verdonkerd op het gelaat uwer ziel. Zoo zelfs dat ge gevoeldt weer van uw God te zijn afgekeerd.

Nu roept het heilig Avondmaal.

Zult ge nu zeggen: »Daar ga ik niet.» Of zult ge zeggen: »Ik ben eens bekeerd, dus doet het er niet toe, hoe ik nu ben. Ik ga.»

Lieve broeder of zuster, *bede* zoo kwad gesegd zijn.

Ge moogt niet weghlijven, en toch ook: zoo moogt ge niet gaan.

Ge moogt niet weghlijven, want de genade aan u geschiedt blijft eeuwiglijk, en dus rust ook op u de verplichting, om den dood uwen Heeren te verkondigen. Niet uw stemming, maar uw staat beslist voor het heilig Avondmaal; en juist dat Avondmaal is een u geboden middel, om weer met versehe zelfolie overgoten te worden.

Maar *zoo* moogt ge niet gaan.

Neen, die roepstem tot het Avondmaal moet u ontroeren in u zelve; moet u innerlijk schudden en wakker maken. Het moet er u toe brengen om op de borst te slaan; om op uw knieën voor uw God te vallen; om te roepen: »o, God, wees mij arme zondaar genadig!»

En dan gaat ge, tot uw God weer toegekeerd, en Hij sterkt u het geloof.

KUYPER.

Aanbieding.

Onder den titel: *E VOTO DORDRACENO* of *DE GELOFTE VAN DORDT*, zal een uitgave in den handel worden gebracht van de *volledige toelichting op den Heidelberg-schen Catechismus* die voor het grootste deel thans reeds in de *Herant* verschenen is.

Dit werk zal worden uitgegeven in vier dikke deelen, elk van ongeveer 700 bladzijden; groot octavo.

De prijs van dit werk zal in den handel niet minder kunnen zijn dan *f* 24, of *f* 6 per deel.

Daar echter deze prijs voor de meeste lezers van de *Herant* te hoog is, stelt de schrijver van dit werk er prijs op, aan de geachte lezers van de *Herant* de gelegenheid aan te bieden, om zich dit werk voor de helft van dien prijs aan te schaffen; zijnde alzo *f* 3 voor elk deel.

Toch zou het voor velen ook zoo nog bezwaarlijk zijn, tegen dezen prijs de vier deelen tegelijk te nemen.

Dit nu bracht hem op het denkbeeld, den druk nu reeds te beginnen, en daardoor aan zijn lezers de gelegenheid aan te bieden, den aankoop van dit werk over vier jaren te verdeelen.

Wie dan elk kwartaal *f* 0,75 boven den abonnementsprijs inzend, zou aan het eind van elk jaar *een deel* ontvangen, en na verloop van vier jaren, ongemerkt in het bezit van het geheele werk zijn geraakt.

Aan deze aanbieding kan echter dan alleen gevolg gegeven, zoo een *genoegzaam aantal Herant-abonnenen* op die wijze dit werk wensch te ontvangen.

We zullen daarom een *volgend maal* aan onze abbonenten een *intekeningsbiljet* aanbieden, om te zien of de deelneming voldoende zal blijken.

Maar in elk geval *deze aanbieding* alleen gelden voor de abbonenten op de *Herant*; en voor elk abonnent voor slechts *een exemplaar*.

Voor ieder ander zal de prijs bij uitgave minstens *f* 24 bedragen.

Dr. A. KUYPER.

Amsterdam, 21 Mei 1891.

Amsterdam, 29 Mei 1891.

Uit Aengwirlen schrijft men ons:

Niet alleen op maatschappelijk, maar ook op kerkelijk gebied, begint de sociale partij zich in deze gemeente te doen gevoelen. Bij de den roeden dezer gehouden stemming van 3 notabelen bij de kerkvoogdij, hebben de sociaalgezinde leden twee honderd partigenoten zien verkozen worden. Van de elf notabelen, zijn er nu zes van bunne partij en hebben zij alzo in zake de kerk de meerderheid.

Dit bericht is niet van gewicht ontbloeit en tast de positie der Modernen in de »Nederlandse Hervormde kerk» rechtstreeks aan.

Hun positie toch rust op de *stelling*, dat in een kerk geen leertucht denkbaar is; dat in een kerk een iegelijk vrij moet zijn, om te gelooven en te belijden wat hij wil; en dat, ook waar zijn overtuiging rechtstreeks tegen alle denkbeeld van een kerk indruicht, toch niet die kerk hem

hierom uit mag zetten, maar aan zijn eigen conscientie de vrage ter beslissing moet overlaten, of hij al dan niet zijn positie in de kerk zal opgeven.

Nu zijn de Socialisten veelal nog leden der »Nederlandse Hervormde kerk», en ze staan in die kerk met een overtuiging, die in den regel puur atheïstisch, tegen alle religie vijandig, en van elke kerkelijke gedachte vervreemd is.

Ze hooren er dus niet, en men zou van hen mogen verwachten, dat ze er eigener beweging uitgingen.

Maar, gelijk we zagen, de stelling der Modernen brengt meê, dat zij alleen zelve hierover te beslissen hebben, en niet de kerk.

Men kan en mag hen, volgens die stelling, niet ter oorzaak van hun afwijkende overtuiging afsnijden.

Hieruit volgt dus, dat de algeheele opzetting van de leertucht tot noodzakelijk gevolg heeft, dat men ook de Socialisten dulden moet, tot tijd en wijle zij zelve het veld ruimen; en het dus ook lijdelijk moet aanzien, zoo de Socialisten zich gelden doen op kerkelijk terrein en zich meester maken van den kerkelijken invloed.

Toch gevoelt en beseft een ieder, dat dit stuitend en ergerlijk, ja, de ongenijmdheid zelve is.

En zoo komt dus in dit optreden der kerkelijke Socialisten op onverwachte wijze duidelijk aan het licht, hoe onhoudbaar deze geheele stelling is, die alle leertucht in de kerk wraakt.

Deze stelling is eenvoudig niet vol te houden. Ze is puur onzin. Doch terwijl dat nu ten opzichte van de Modernen en Groningers steeds voorbij werd gezien, is dit nu het merkwaardige, dat het valsche van deze stelling in het socialistisch optreden thans zoo sterk uitkomt, dat nu zelfs de Modernen gaan zeggen: *Eigenlijk moest er toch een middel zijn om zulk een misstand te heeren.*

Maar wees op uw hoede!

Want zoo ge ook maar even toegeeft, dat deze stelling niet ten einde toe is vol te houden, wordt aanstands geheel uw positie als modern in de kerk bedreigd.

Gaat men toch, op welke wijze ook, *leertucht* toepassen, dan is het tegenovergestelde *beginset* weer binnengehaald, en kan dit beginsel niet rusten, eer het, met de Socialisten, ook de positie van alle Modernen en Groningers heeft aangest.

Dit spreekt toch vanzelf, dat als ge leertucht gaat toepassen er een regel, een norma, een maatstaf moet zijn, waarnaar ge beoordeelt, wie al dan niet in de kerk tuischoort.

En dan van tweeën één: dan moet ge of zelf een nieuwen maatstaf maken, of wel den ouden historischen maatstaf van de Belijdenis weer uit de kist halen.

Doet ge nu het eerste, en maakt ge een nieuwen maatstaf, die de Socialisten uit, maar de Modernen insluit, dan krijgt ge tegen u al wat orthodox is, want dan hebt ge de Belijdenis der kerk verscheurd.

En haalt ge de oude Belijdenis weer uit de kist, natuurlijk, dan zijt ge weg, eer ge begint. Want onder die Belijdenis valt elk Moderne en valt elk Groninger; zoo niet meer.

De heer Dr. J. H. Gunning hield bij zijn overgang uit Gouda naar Leiden twee toespraken, die hij in het licht zond.

Men zond ze ons ter recensie, ook al ligt het natuurlijk niet op onze weg, afscheids- en intrepredicatieën te critiseren. Reeds is alle critiek op predicatieën uiterst moeilijk, en schier elk wapen valt ons voor geestelijke critiek, uit de hand, als een scheidend of keerdend leeraar, weggesleept door den overvloedigen indruk van het oogeblik, u in schoone en bezielde taal vaak meer de uitstorting van zijn eigen gemoed, dan een eigenlijke predicatie voorlegt.

Daarom ook over deze predicatieën niets.

Maar wel een kort woord over de kerkelijke positie die Dr. Gunning hier inneemt. Hij waant *geen* kerkelijke positie in te nemen, want van partijen of partijnamen is hij volstrekt afkeerig. Dit alles is hem een contrabande die hij haat.

Maar natuurlijk is hij daarom toch wel partijman, gelijk ieder die is; om de eenvoudige reden, dat hij nadenkt en eenheid aan zijn leven poogt te geven, en dus wel partij moet kiezen en zich partij moet stellen, voor den een tegen den ander.

Dit komt dan ook daar zelfs uit, waar hij waant zich geheel aan den invloed eener alles verdragende liede over te geven.

Zoo leest men op blz. 18 deze toespraak aan de dienaren des Woords te Gouda:

Met hoeverlen mocht ik niet in deze stad te samen werken in eenigheid des geestes, hetzij tot onze eigen gemeente behoorende, gelijk gij ijerige en hulpvaardige Vissel! dien ik hier met zooveel opgewektheid mocht zien arbeiden, en wien ik voor zoo menigen dienst heb te danken, hetzij in een ander deel van 's Heeren wijngaard geplaatst, gelijk mijn »Lutherische» broeder Geelhuysen, mijn »Christelijke Gereformeerde» collega Van den Berg, of mijne »Darbyistische» vrienden De Raadt. Ik noem u opzettelijk met deze »bijnamen», omdat ik zoo heerlijk heb mogen ondervinden dat, ook met behoud van eigen zelfaandigheid en kerkelijke inoedeling en afderling, de liefs van Christus *waarlijk* vereenigt allen die den éénigen Naam tot zaligheid boven alles liefhebben. God zegene u, naar den rijkdom zijner goedertierenheid!

Hoe raam niet waar? De dienaren van alle kerken, zelfs de voorganger der Dribysten wordt in liefde herdacht; eêoch de dienaar des Woords in de Nederduitsche Gereformeerde kerk te Gouda wordt, natuurlijk met voorbedachten rade, doodgewogen.

Dus een partij kiezen tegen de Dolantie. Een pagina later heet het tot de leden van den kerkeraad:

Leden van den kerkeraad! ik wensch u Gods zegen, dien gij begeert en behoeft om deze gemeente naar 's Heeren wil en gebod te regeren. Gij weet wat zij noodig heeft, gij weet wat zij begeert, en bovenal gij weet wat Gods Woord van u eischt. Wijkt daaraan geen duimbreed af. Weigert standvastig van onze Kerk een genootschap te maken waar »elk wat wils» vindt, en vergeet het niet dat de Gemeente, die u kort geleden opnieuw haar vertrouwen schonk, door de benoeming van leeraars, opzieners en diakenen wederom aan u op te dragen, nu ook *verwacht* dat gij, met Gods hulpe, in mijne plaats een ander zult roepen, wiens bazuin evenmin als de mijne (ik dank den Heer het in allen ootmoed te mogen zeggen) een onzerker geluid geeft. God schenke u bij die keuze zijnen Heiligen Geest, en bij al uwe besluiten, en in al uwe daden, zijne genadige, ontisbare nabijheid!

Geen kerk voor »elk wat wils.» Dus een partij kiezen tegen de Synodale organisatie, die juist hierop gebaseerd is. Zijn opvolger moet geen Moderne en mag geen Groninger zijn. Liefst moet het er een zijn van het *genre* Dr. Gunning.

Dus alweder partij kiezen tegen het Modernisme en de Groninger richting.

Toch mag ook dat partij kiezen weer niet tot moeilijkheden leiden. Wel mogen de ouderlingen te Gouda, »geen duimbreed» wijken; maar te Leiden aangekomen spreekt Dr. Gunning den hoogleraren in de godgeleerdheid aldus toe:

Professoren aan deze doorluchtige Hoogeschool, en in het bijzonder gij, Hoogleraren in de Heilige Theologie! hoe gaarne zoude ik mij nog eens aan uwe voeten neerzetten, om uit den schat uwer geleerdheid aan te vullen, wat mij aan wijsheid ontbreekt. Wil mij uwen omgang niet ontzeggen, en weest verzekerd dat ik *altes* van u leeren wil. Er is niets dat *zobeter* tot alhoos dieper en steeds ernstiger studie dringt, dan de blijde ervaring, die ik Goddank met Philippus deelen mag: »wij hebben gevonden.» Die zalige kennis, die wel het beginsel is van alle waarachtige wijsheid, zij ook u door 's Heeren genade boven alles begerlijk, en worde het u meer en meer, maar het zij ook door *mijnen* geringen dienst in het Evangelie!

Van deze moderne hoogleraren vraagt hij dus om »wijsheid» (zie 1 Cor. 1: 21) en te Gouda waanschuwt hij zijn ouderlingen tegen de moderne wijsheid. En tot zijn collega's te Leiden, waaroeder ook Modernen zijn, zegt hij: »Bulgen wij niet te samen onze knieën voor Immanuel, als onze Heer u onze God?», al weet hij dat dit *niet* zoo is.

Doch genoeg.

Wat we uit deze toespraken alleen willen aantoonen, is tot welk zelfbedrog en tot welk een zelfmisleiding men vervalt, als men, staande te midden van den strijd, weigert onderscheid tusschen vriend en vijand te maken, en acht, zich aan de ontzettende en moedelijke verplichting van *partij kiezen* te kunnen onttrekken.

Ten slotte grijpt men dan den droeven moed, om voor allen, zelfs voor de loochenaars van den Christus een hoogst vriendelijk woord te hebben, en de onvriendelijke toon van het hart komt dan alleen uit tegenover de *Gereformeerden*.

Dienst des Woords (16).

Onze stelling sal nu duidelijk zijn, dat een Dienaar des Woords niet volstaan kan met te zeggen: »Ik veran het Woord;» maar dat zijn eigenlijke taak ligt in de *toepassing*; en dat deze toepassing onmogelijk is, tenzij hij zijn gemeente *door en door* kenne; en wêl zie, wat God de Heere in dat Woord voor zijn gemeente, in dit bepaalde tijdsgewicht, heeft weggelegd.

In de Schrift is ons *medicijn* geboden; maar om dat medicijn te kunnen toedienen, moet men den *kranke* kennen; en tevens weten welk verband er bestaat tusschen diens ziekte en de werking van het medicijn, om daarnaar de dosis en de menging te kunnen inrichten.

De toepassing moet niet als een nagerecht bij den maaltijd komen, en zoo los aan de uitlegging worden aangebaakt; maar alle voorafgaande deelen der predicatie moeten op de toepassing uitloopen; daarop gericht zijn; en daarin hun vrucht dragen.

Wie uit de kerk komt, moet beseffen en gevoelen, dat er iets aan zijn ziel is geschied. Dat zijn ziel ontrust is. Dat heur wonden gepeuld zijn. Dat hem op geestelijke wijze de pols is gevoeld. En dat hem, naar den aard zijner krankheid, een medicijn van Godswege is toegediend.

Wie uit de kerk komt, en niets meedragt, als dat er een juiste uiteenzetting van de waarheid plaats greep, of dat tintelende gedachten hem werden toegediend, is niet onder het Woord geweest.

Zulk een uiteenzetting van de waarheid kan hij thuis ook lezen; veel beter en vollediger zelfs, in allerlei handboeken over leerstellige godgeleerdheid. En ook, zinnlijke, tintelende gedachten kan hij voor zijn geld koopen, als hij zich de boeken van vernuftige schrijvers aanschafte.

Maar wat *alleen* de kerk hem kan brengen, doch dan ook brengen *moet*, is dat hij zelf met majesteit en overmacht worde angesproken; schuldig verklaard; aan de wonden zijner ziele ontdekt; en alsnu medisch zoo behandeld worde, dat er kracht in hem vare, om zijn wonden te genezen en te winnen in gezondheid van riel.

Desnoo's kan de uitlegging achterwege blijven, daar de hoorders die ook thuis kunnen vinden; en dernoods konden de waarheden slechts kort worden aangeduid, daar die bij de Catechismusprediking ter sprake komen; maar wat *moest* mag uitblijven, wat hoofdzaak is, en waar het eigenlijke van den Dienst des Woords in schuilt, is dat het mes in de wonde wordt gezet en balsem in die geopende wonde worde gedruppeld.

De gewoonte om driekwart der predicatie aan allerlei beschouwing te wijden, en dan hoogstens een vluchtig kwart aan een

eenontige, oppervlakkige, bijna altoos ge-lijkvloeiende toepassing te gunnen, is fataal. Daardoor mist de predicatie haar doel. Daardoor grijpt ze niet aan. En daardoor is het mogelijk dat trouwe kerkgangers tien, twintig jaren een stortvloed van predicaats aanhooren, zonder ooit in de ziel ontrust, aan zich zelf ontdekt en in Christus vertroost te worden.

De predikstoel is geen catheder, waarop een hoogleraar zijn stelsel ontvouwt, maar een plaats waar iemand in naam des Heeren staat te roepen: Komt allen tot hem, gij, die vermoed en beladen zijt, en hij zal u ruste geven voor u ziel!

Een predicatie die de ziel, het hart, de conscientie, den persoon niet raakt, aangrijpt, ontrust, wakker schudt en daarna de wonde verbindt, moge nog zoo leerstellig juist en nog zoo schoon in den vorm zijn, maar een predicatie is ze niet.

Ze moge zoo heeten, maar ze mist er de kenmerken van.

Ze is een rede; ze is een toespraak; ze is een verhandeling; ze is een betoog; maar ze heeft niets van wat een predicatie zijn moet.

Een predicatie moet op den man af gaan; moet het gehoor aantasten; moet een strijd tegen het onheilige in de gemeente zijn, om het beter ik los te maken van zijn banden.

Elke predicatie moet een *daad* zijn.

Een daad niet alleen, om te maken dat de nog onbekeerde zich met waren harte tot God bekeeren; maar ook om hen die zich bekeerden nog steeds meer aan zich zelf te ontdelken; verder te brengen; en te bewaren voor geestelijken stilstand.

En juist dit nu is alleen mogelijk, zoo de Dienaar niet enkel op den inhoud van Gods Woord, maar ook op den *kranke* in het ziekbied let.

Natuurlijk kan men ook wel in een vreemde gemeente prediken; maar toch de *eigenlijke* predicatie komt alleen van den leeraar in zijn *eigen gemeente*, omdat hij die gemeente alleen kent; althans *kan* kennen.

Dat men een zelfde predicatie op twee, drie plaatsen predikt, kan er dan ook wel door; maar is toch het eigenlijke niet. Een goed arts schrijft niet aan een reeks van bedden in het hospitaal hetzelfde medicijn voor. Het moet voor elken *kranke* naar zijn aard zijn.

Predicatieën die voor tien, twaalf gemeenten passen, zullen dus altoos een meer algemeen karakter dragen, en juist dat concrete in de toepassing missen, dat den hoorder beschaamd huiswaarts doet keeren, onder den indruk alsof de prediker zijn verborgen leven kende, en van zijn innerlijk bestaan gehoord had.

Niet dat de prediker er zich ooit toe leenen mag om op den predikstoel *persoonlijk* te worden, zoodat de gemeente denken gaat: »Dat is op hem of haar gezegd.»

Dan is alle zegen weg.

En de goede prediking bestaat juist daarin, dat ge een ieder zooveel met *zichzelven* te doen geeft, dat hij er niet toe komt, om aan *anderen* te denken.

Maar dat moet het dan ook zijn.

Elk prediker moet zorgen, dat zijn hoorders als ze uit de kerk komen, iets in hun eigen ziel te verhandelen hebben.

Men klaagt wel eens, dat het gehoor in onze kerken te critisch tegenover den prediker staat. En dat is ook zoo. De meesten die uit de kerk komen, zijn meer geneigd om een oordeel te vellen over den prediker, dan over zichzelf.

Maar aan wie de schuld?

Als gij, prediker, in stede van de sleutelen des hemelrijks te bedienen, een betoog of een verhandeling houdt, en dus uw macht die ge van Christuswege over de conscientie ontvingt, *ongebruikt* laat, is het dan zoo wonder, is het dan zoo onnatuurlijk, dat de leden der gemeente, door u onder geen oordeel van Gods Woord gebracht, uw woord onder *hun* oordeel brengen?

Reeds de invloed der boetpredikers toont, hoe dit oordeelen van de gemeente over den leeraar geheel wegvallt, zoodra de prediker zijn plicht slechts doet.

Niet altes we oordeelden, dat alleen de boetzagun in Christus' kerk mocht weerklinken. Integendeel, een prediking die niet verder komt, is geen Evangelieprediking.

Maar reeds het overhoort van den boetprediker over het gehoor toont dan toch, dat het aan u en niet aan de gemeente ligt, zoo zij u oordeelt, in stede van zich te laten oordeelen door het Woord van God dat gij haar brengt.

KUYPER.

Voor Kootwijk.

Door Dr. A. KUYPER van Ds. H. H. Veder te Rotterdam van eenige gemeentelieden *f* 31,75, geveelt N. G. K. Gouda *f* 1, J. B. te Putten *f* 5, B. Welinga te Sexbierum *f* 9, Kerkeraad te Oosterbierum *f* 11, P. Q. door Da. P. van Son te Amsterdam *f* 100.

Door Da. J. H. Houtzagers van Ds. J. J. A. Ploos van Amstel, te Reitsum, Zendingbus *f* 10. Totaal ontvangsten *f* 1044,59.

Uit de Pers.

We meenen onzen lezers geen ondienst te doen, met hun eene circulaire mede te deelen, die door een onzer kerkeraden aan de leden zijner gemeente is rondgezonden.

Ze luidt als volgt!

Gefelste broeders en zusters!

Het is u bekend dat in de vergadering van 7 April door den kerkeraad o. a. besloten is, dat de bediening van het heilig Avondmaal voortaan zal plaats hebben geheel overeenkomstig het Formulier, d. w. z. dat de toepassing aan den Disch alleen plaats maken voor het lezen van Gods woord en dat bij de bediening van den Heiligen Doop de toespraak na het antwoord der ouders zal vervallen.

Naar wij vernemen hebben, waren eenige Broeders en Zusters in de gemeente niet geheel ingenomen met dit besluit en hadden liever gezien, dat in de wijze van Sacramentsbediening geen verandering ware gekomen.

Waar dit nog nietzaamheid te werk. Men kan ook de in de toespraak Sacrament wijzen. Ook bij afwisseling Altemaal overge wenschten toestand.